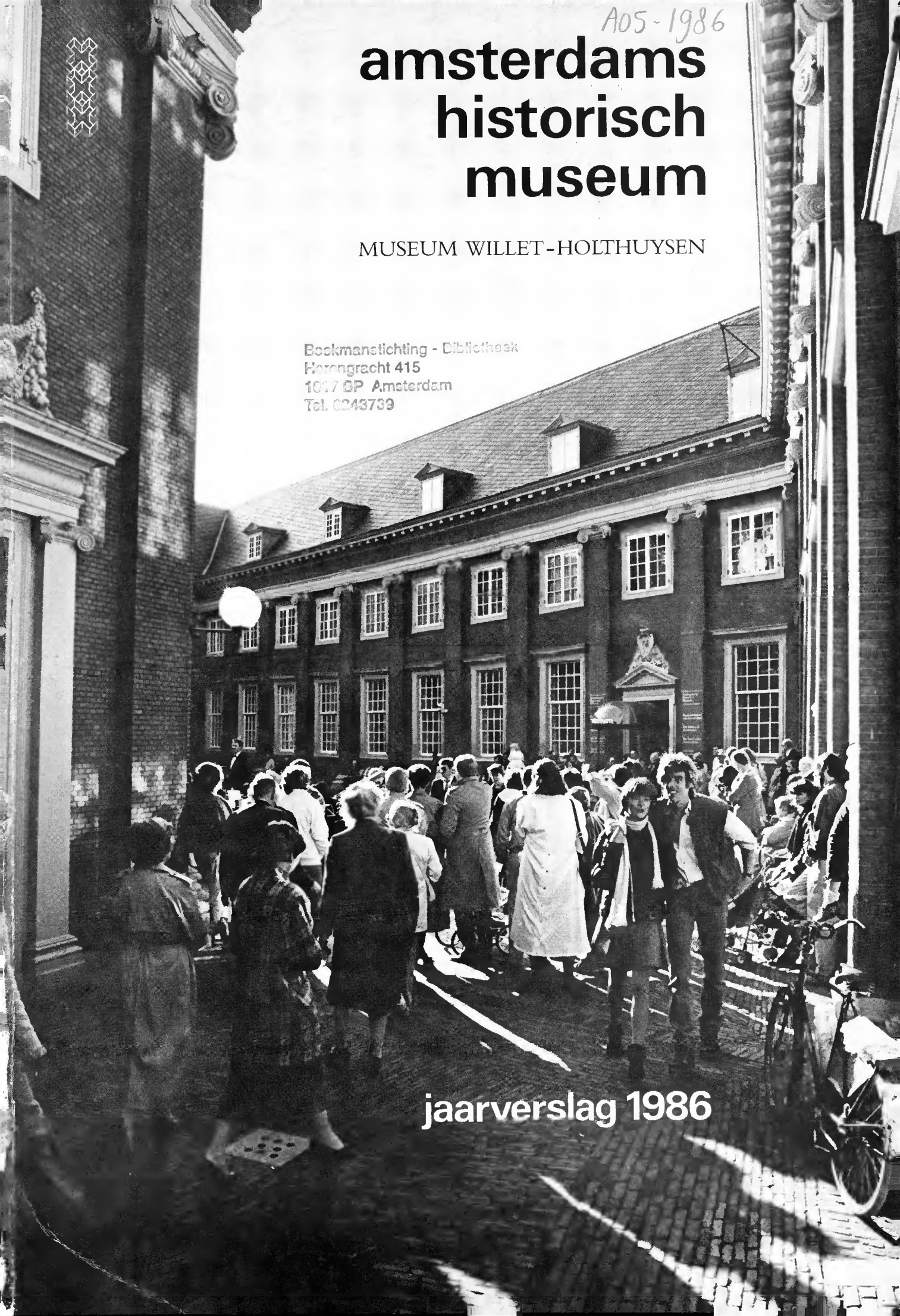

A05-1986

amsterdams historisch museum

MUSEUM WILLET-HOLTHUYSEN

Bockmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 GP Amsterdam
Tel. 0243739

jaarverslag 1986

069 : y. 073 : 93 / 94 (492. 621) (0:31) (060. 555)

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 CP Amsterdam
Tel. 02043729

JAARVERSLAG 1986

Amsterdams Historisch Museum
Museum Willet-Holthuysen

Amsterdam, oktober 1987

INHOUDSOPGAVE

Het Amsterdams Historisch Museum	1
Museum Willet-Holthuysen	4
Jaarverslag Personeelsvereniging Dienst Historische Musea	5
Jaarverslag 1986 van de Medezeggenschapscommissie Dienst Historische Musea	7
Bijlage 1 Overzicht van werkzaamheden aan de grote 'permanente' tentoonstelling over de geschiedenis van Amsterdam en aan wisselende exposities	11
Bijlage 2 Bezoek aan het Amsterdams Historisch Museum, de bibliotheek en Museum Willet-Holthuysen	13
Bijlage 3 Bruikleencontacten	15
Bijlage 4 Werkzaamheden in culturele organisaties	17
Bijlage 5 Financieel overzicht	19
Bijlage 6 Activiteiten in de open lucht in het Amsterdams Historisch Museum	21

Foto voorzijde   *Kors van Bennekom. De grote binnenplaats
van het Amsterdams Historisch Museum
tijdens een muziekkuitvoering.*

Foto achterzijde   *Pieter Boersma. De eetkamer in Museum
Willet-Holthuysen.*

HET AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM

Na de opening van het Amsterdams Historisch Museum begin november 1926, deed het SDAP-raadslid Boekman een felle aanval op de oudheidkamer-achtige opzet van het nieuwe museum in het Waaggebouw.

Het zal deze latere wethouder voor de kunst veel deugd hebben gedaan te zien dat dezelfde instelling 60 jaar later in een veel groter gebouw Amsterdams geschiedenis presenteert op een wijze die hij toen al voorstond. Nog meer genoeg zal hij hebben beleefd aan de grote publieke belangstelling waarin het Amsterdams Historisch Museum zich in dit jubileumjaar mocht verheugen. Want nog niet eerder brachten zoveel mensen een bezoek aan het gebouwencomplex tussen Kalverstraat en Nieuwezijds Voorburgwal.

BEZOEK

Er werden 180.974 bezoeken geteld tegen 151.119 in 1985 en 159.124 in 1984. Deze cijfers zijn opgemaakt aan de hand van de uitgegeven kaartjes. Het museum verricht ook tellingen in de gratis toegankelijke overdekte museumstraat, de Schuttersgalerij, waar de wandelaars tussen tien en vijf uur kunnen genieten van de grote groepsportretten uit de 16de en 17de eeuw. Hier werden in 1986 327.396 passanten geteld, tegen 317.520 en 320.415 in 1985 en 1984.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

De toename van het aantal bezoeken binnen, bij een vrijwel gelijkblijvende stroom passanten buiten de museummuren, is te danken aan de aantrekkelijkheid van het geboden programma. Daarbij waren twee tijdelijke tentoonstellingen duidelijke publiekstrekkers: 'Allemaal Amsterdammers' en 'De smaak van de elite'. (zie ook bijlage 1).

De tentoonstelling 'Allemaal Amsterdammers' werd, mede met hulp van Bureau Voorlichting, met mogelijkheden van gratis bezoek en een affichecampagne, nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van die groepen, die tevens het onderwerp van de expositie vormden, namelijk buitenlanders en hun nakomelingen in Amsterdam. Het museum was zodoende in staat om zich te presenteren onder een deel van de bevolking dat nooit of hoogst zelden kwam. Op die manier kon een aantal blijvende contacten worden gelegd.

De grote publieke belangstelling was aanleiding de tentoonstelling ook na afloop in een transportabele vorm te kunnen tonen. Daartoe werden teksten en foto's op poster-formaat tot een nieuwe expositie omgevormd. Het Ministerie van WVC verleende daarbij steun, evenals bij de totstandkoming van het grote evenement.

Een tweede publiekstrekker was de tentoonstelling 'De smaak van de elite', één uit een serie van zeven die in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht waren te zien onder het motto 'De eeuw van de Beeldenstorm'. Voor deze expositie werd een succesvolle samenwerking aangegaan met de zes andere deelnemers aan het project.

Zo werd de publiciteit gebundeld waardoor het Ministerie van WVC bereid bleek de gemeenschappelijke presentatie te steunen. Educatief begeleidend materiaal werd centraal vervaardigd en er was natuurlijk een intensief contact over de bruiklenen aan elkaars tentoonstellingen.

Ter gelegenheid van deze tentoonstelling werd op het onontgonnen gebied van kennis over Amsterdams 16de-eeuwse gegoede burgerij veel onderzoek verricht, in nauwe samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en het Gemeentearchief.

PUBLICITEIT

Zoals ook bij andere tijdelijke activiteiten werd bij 'De smaak van de elite' het niet kunnen adverteren en afficheren als een enorm gemis ervaren. Door een volstrekt ontoereikend budget op dit gebied blijven de musea bij elke expositie daardoor afhankelijk van de 'gratis' reclame die de media bieden. Een belangrijk instrument voor het gericht werven van bezoekers kan dus helaas niet worden gebruikt.

Bij wisselende exposities wordt geprobeerd aanvullende activiteiten te organiseren waardoor de media ook na de opening van een expositie aandacht blijven schenken aan het museum.

Zo werden bij 'De smaak van de elite' in samenwerking met museumrestaurant 'David en Goliath' 16de-eeuwse maaltijden geserveerd. Dat leverde, naast een groot aantal enthousiaste reacties van gastronomische geïnteresseerde bezoekers van deze uitverkochte avonden, ook veel publiciteit op.

Nog een voorbeeld: aan tour-operators werd de mogelijkheid geboden het Amsterdams Historisch Museum op maandag met groepen te bezoeken. Door enkele grote reisorganisaties werd daar dankbaar gebruik van gemaakt, omdat de meeste belangrijke Amsterdamse musea op die dag ook voor hen de deuren gesloten hielden.

NIEUWE INGANG

Het Amsterdams Historisch Museum kon deze service pas verlenen nadat het museum aan de kant van de Nieuwezijds Voorburgwal een bus-parkeerhaven en een passende entree had gekregen. Daarmee ging een 15 jaar lang gekoesterde wens in vervulling.

De nieuwe ingang, met de daarachter gelegen hoofdingang aan de grote museumbinnenplaats, maakt dit stuk van het gebouw tot een extra druk 'verkeersknooppunt'. Dat heeft geleid tot de realisering van een reeds lang voorbereid plan om de dienstverlening aan het publiek te verhogen. In de tweede helft van het jaar werd door medewerk(st)ers van de bewakingsafdeling begonnen met sommige groepen bezoekers als gastvrouw/-heer tegemoet te treden met een persoonlijk welkomswoord en een korte inleiding op het bezoek.

Ook de, naast de nieuwe ingang gelegen, reproductie- en boekverkoop ondervond de invloed van de toegenomen drukte: de inkomsten stegen voor het eerst sinds de opening van het museum in 1975 boven de geraamde begroting tot f 171.440,-. De voornaamste oorzaak van deze stijging ligt echter niet alleen aan het groeiend aantal passanten, maar aan het actieve verkoopbeleid.

Deze koerswijziging werd mogelijk sinds het museum op 1 januari deze afdeling zelf beheert, na een periode van gezamenlijke bedrijfsvoering onder directe leiding van de afdeling reproductieverkoop van het Stedelijk Museum.

ORGANISATIE VAN DE DIENST

Hier leverde de, met ingang van 1985 voor de rest van het bedrijf, tot stand gekomen zelfstandigheid van de historische musea dus winst op. Elders in de organisatie bleek dat anders te liggen.

Aangezien de splitsing in een Dienst Historische Musea en Musea voor Moderne Kunst budgettair neutraal had moeten verlopen, bleken er een aantal organisatorische onvolkomenheden gecreëerd te zijn. Mede aan de hand van een onderzoek van het gemeentelijke Bureau voor Organisatie en Efficiency, werd duidelijk dat de afdeling Financiële Administratie niet naar behoren kon functioneren en dat een, op het organisatorische en zakelijke vlak, leidinggevende node werd gemist.

Los van deze problematiek, ontstond met het vertrek van de heer Haak binnen de groep van wetenschappelijke medewerk(st)ers wederom een 'kennis'-leemte die niet is opgevuld. Al eerder, bij de pensionering in 1984 van de hoofdconservator, belast met de kunstnijverheid, verdween gespecialiseerde kennis. Eind 1986 vertrok een internationaal erkend expert op het gebied van de 17de-eeuwse Noordnederlandse schilderkunst.

Deze 'brain drain' en het gevaar dat daardoor aan een aantal essentiële museale taken onvoldoende aandacht zou kunnen worden besteed, maakte her-oriëntatie op het uitoefenen van alle wetenschappelijke taken noodzakelijk.

Getracht is het gangbare museumwerk zo goed mogelijk onder de resterende conservatoren en wetenschappelijke assistenten (totaal 9 personen, van wie 4 in part-time werktijd) te verdelen. Dat heeft soms geleid tot een ongewenste vermindering en een enkele keer zelfs tot een volledige afschaffing van delen van de dienstverlening aan het publiek. Zo is de bereikbaarheid van de medewerk(st)ers, belast met educatieve begeleiding met 50% teruggebracht (onder hen valt onder meer de afhandeling van aanvragen voor groeps- en vooral schoolbezoek). Rondleidingen door de musea werden tot medio 1986 kosteloos door museummedewerk(st)ers gegeven. Deze, door het publiek zeer gewilde en gewaardeerde, maar arbeidsintensieve service, werd goeddeels ondergebracht bij het Kunsthistorisch Centrum, waar voor de rondleidingen moet worden betaald.

De nieuwe taakverdeling binnen de museumstaf maakt het museum ook afhankelijker van de welwillende hulp van derden. Zo moet bij aankopen door gebrek aan know-how veel vaker een beroep worden gedaan op kennis elders. Ook bij de begeleiding van restauratiewerkzaamheden van voorwerpen uit eigen bezit is dit vaker het geval.

DIRECTIEWISSELING

Met de komst uit het Rijksmuseum Het Zuiderzeemuseum van de nieuwe directeur, de heer U.E.E. Vroom, werd de capaciteit van

de museumstaf eind 1986 echter weer op andere wijze versterkt. Met ingang van 1 oktober nam hij het roer over van Bob Haak, die sinds 1976 de directie over het museum voerde. Met het vertrek van Bob Haak verdween de man die vanaf 1964 met de toenmalige directeur Simon Levie het Amsterdams Historisch Museum maakte tot het belangrijkste stedelijke historische museum in Europa. Hij ontving daarvoor uit handen van Amsterdams burgemeester Van Thijn op zijn drukke afscheidsreceptie op maandagavond 27 oktober, de gouden museummedaille van de stad Amsterdam.

MUSEUM WILLET-HOLTHUYSEN

Bij gebrek aan financiële middelen en aan personele capaciteit, moest van een viering van het 90-jarig bestaan van Willet-Holthuysen als museum worden afgezien. Wel kwam in eigen beheer een film tot stand die de rijke geschiedenis van dit huis tot onderwerp heeft.

Financiële en personele redenen zijn overigens al jarenlang oorzaak van het feit dat er nauwelijks activiteiten op het gebied van wisselende exposities kunnen worden ondernomen. Dat heeft dan ook zijn weerslag op het aantal bezoekers van het enige, als woonhuis ingerichte grachtenpand in Amsterdam dat doorlopend toegankelijk is.

De restauraties binnen het gebouw vinden echter wel voortgang. Bij deze, veelal ingrijpende, 'verbouwingen' vindt niet alleen het nodige bouwkundige herstel plaats, maar wordt getracht een beeld te scheppen van vroegere bewoning. Een groot deel van 1986 is besteed aan de gedeeltelijke restauratie van het plafond en de lambrisering van één van de voorkamers op de eerste verdieping.

JAARVERSLAG

PERSENEELSVERENIGING DIENST HISTORISCHE MUSEA

Het bestaansrecht van de personeelsvereniging van de Dienst Historische Musea wordt gevonden in het organiseren van een aantal activiteiten op velerlei gebied, die erop gericht zijn een zo groot mogelijk deel van het personeel te bereiken, de onderlinge samenhang te verbeteren en de band tussen actieve en (tijdelijk) niet-actieve en gepensioneerde medewerk(st)ers zoveel mogelijk in stand te houden. In de opvatting van het huidige bestuur is deze doelstelling ook in het verenigingsjaar 1986 ruimschoots bereikt.

Als belangrijkste activiteit zag het bestuur het bezoeken van de langdurig zieken, het versturen van beterschapswensen en het representeren van het personeel bij jubilea en begrafenissen. Deze personeelsverenigingsactiviteit, die door de meeste medewerk(st)ers nauwelijks wordt opgemerkt, slokt het grootste deel van het door donatie verkregen verenigingsgeld op. Andere activiteiten waren de vanouds bekende klaverjastoernooien, de bingo-avond, de tennis-dag, het vissen op de Waddenzee en een mosselavond, die voor de eerste maal georganiseerd werd. De belangstelling hiervoor overtrof de verwachting. Het spektakelstuk van de personeelsvereniging is echter de jaarlijkse busreis, die dit jaar als reisdoel had Noordwijk, de haven van Rotterdam en slot Loevestein.

Met de personeelsvereniging van het Stedelijk Museum is een goede samenwerking geweest: de klaverjastoernooien en het jaarlijkse Sint-Nicolaasfeest voor de kinderen werden door de diensten gezamenlijk georganiseerd. De voor de organisatie noodzakelijke steun van de kant van de directie en het afdelingshoofd van de Interne Dienst werd steeds ruimschoots gegeven. Ook de pachter van het museumrestaurant 'David en Goliath' heeft steeds meegewerkt door deze ruimte beschikbaar te stellen.

Financieel heeft de personeelsvereniging zich het afgelopen jaar goed kunnen bedruipen, maar de vaste donaties van het personeel zijn hard nodig.

Voor het komende jaar streeft het bestuur naar een activiteitenprogramma waarin zoveel mogelijk personeelsleden en personeelsleden die gepensionerd zijn zich kunnen vinden.

JAARVERSLAG 1986 VAN DE MEDEZEGGENSCHAPSCOMMISSIE DIENST HISTORISCHE MUSEA

INLEIDING

Medezeggenschap is een ondoorzichtig gebeuren, dat uitgevoerd wordt door een handjevol, speciaal daarvoor gekozen mensen. Zij weten van de ins en outs, van wat er gaande is in het bedrijf. En hoewel er regelmatig korte verslagen verschijnen van MC-vergaderingen en van vergaderingen van de MC met de directie, raakt men toch al gauw het spoor bijster, of wordt een onderwerp zó vaak besproken, dat het zijn nieuwswaarde en dus de interesse van de lezer verliest.

De medezeggenschap, en de rechten en plichten van de leden van de commissie, stoelen op een reglement dat vernieuwd is in 1983. Een reglement dat, zoals bij de meeste regelgevingen, vaak voor meerdere uitleggen vatbaar is. Op zich soms al een punt van discussie tussen de MC en haar gesprekspartners: de directeur en zijn adviseurs. Hoever moet, mag en kan de bemoeienis van de MC over een bepaald onderwerp gaan? Grofweg gezegd beschikt de MC over een recht van instemming als het zaken betreft die de directeur van de dienst zelf mag beslissen. De MC beschikt over een recht van advies als het om zaken gaat die de directeur moet voorleggen aan een wethouder of aan Burgemeester en Wethouders. Daarbij heeft de MC ook nog het recht van initiatief: zij kan onderwerpen aanhangig maken in het overleg met de directie, als zij bijvoorbeeld misstanden in het bedrijf signaleert. Maar al deze zaken moeten te maken hebben met personele omstandigheden.

Het functioneren van een medezeggenschapscommissie staat of valt met het krijgen van juiste en tijdige informatie. Daarvoor is zij deels afhankelijk van de bereidheid tot informatievoorziening door de directie en het hoofd Personeel en Organisatie, de voornaamste adviseur. De gemeentelijke MC's worden regelmatig geïnformeerd door de Centrale Afdeling Personeelszaken, die zetelt op het stadhuis. En heel soms rechtstreeks door een wethouder.

Maar daarmee zijn we er nog niet: de MC is een personeels-vertegenwoordiging. De MC moet dus weten wat het personeel wil of vindt en die mening doorsluizen naar directie of wethouder. Belangrijk is om de MC zó samengesteld te krijgen dat de leden ervan uit verschillende afdelingen en niveaus van het bedrijf komen, zodat communicatie over en weer niet te veel tijd in beslag neemt. Een vertegenwoordiging van een bond in de MC verwerkt informatie via zijn eigen kanalen.

Een wirwar van lijnen, een verstrengeling van - politieke - belangen en bergen papier: rapporten, brieven, voorstellen, concepten, Dat is waar een MC-lid mee te maken krijgt.

Resultaten van het MC-werk zijn lang niet altijd aanwijsbaar. Er is gepraat, er is afgewezen, voorgelegd, geduwd, getrokken, er zijn brieven geschreven en alles is weer opnieuw gedaan. Net niet gedaan of juist tóch gedaan.

Want uiteindelijk blijven de directeur, de wethouder of Burgemeester en Wethouders degenen die de beslissingen nemen.

SAMENSTELLING MEDEZEGGENSCHAPSCOMMISSIE

De MC komt, behalve in de zomermaanden, iedere maand bijeen. Regelmatig heeft de MC nog zogenoemde werkvergaderingen over speciale onderwerpen. Eenmaal in de twee maanden vindt er overleg plaats met de directeur, waarbij als vaste adviseur hoofd Personeel en Organisatie aanwezig is.

28 januari 1986 werden er verkiezingen gehouden voor een nieuwe MC. De samenstelling van de MC (7 zetels) ziet er sindsdien als volgt uit:

Voor *ABVAKABO* - 4 zetels

Hinke J. Wiggers	- voorzitter	- (Secretariaat)
Cor van de Berg	- lid	- (Interne Dienst)
Erik Gastkemper	- lid	- (Audiovisuele Afdeling)
Ad Wolfs	- lid	- (Interne Dienst)
Paul Born	- plv lid*	- (Ambachtelijke Kunst)

Voor *LIJST 3* (vrije lijst) - 3 zetels

Klaas Anakram	- wnd voorz.	- (Interne Dienst)
Dolly van Velse	- lid	- (Interne Dienst)
Kitty de Joode	- lid	- (Interne Dienst)
Rien den Hollander	- plv lid	- (Interne Dienst)
Piet van Roenburg	- plv lid	- (Fotoafdeling)
Sandra Grünefeld	- plv lid	- (Interne Dienst)

Toehoorder voor WSW-mederk(st)ers**:

Herman Nieuwenhuizen (Ambachtelijke Kunst)

Ambtelijk secretaris:

Carla Tichelaar

*Een plaatsvervangend lid stemt niet mee, behalve als hij/zij daadwerkelijk invalt.

**Medewerkers die behoren tot de organisatie 'Quado' en die in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening zijn geplaatst in diensten en bedrijven.

EEN KEUZE UIT DE ONDERWERPEN

AUTOMATISERING

De kwestie automatisering werd een conflict tussen MC en directeur. Los van het 'automatiseringsplan', dat een overzicht zou geven van behoeften en mogelijkheden op dit gebied in het hele bedrijf, wenste de directeur de afdeling Financiële Administratie te automatiseren d.m.v. een personal computer. De MC maakte haar bezwaren kenbaar met de volgende argumenten:

1. Eerst het totale automatiseringsplan af maken.
2. De wens tot automatisering kwam voort uit ontstane achterstanden in de boekhouding. Het leek de MC nuttig om eerst die achterstanden weg te werken alvorens te automatiseren. Bij automatisering zouden zich immers nieuwe problemen voordoen.

Nadat deze kwestie drie maal in het overleg werd besproken en beide partijen niet tot elkaar waren gekomen, werd het als 'conflict' in maart 1986 neergelegd bij de vakwethouder, die volgens het reglement binnen drie maanden een uitspraak moet doen. Ondertussen was voor de betrokken afdeling de computer aangeschaft. De wethouder heeft nog steeds geen uitspraak over dit geschil gedaan.

NIEUWE DIRECTEUR

De MC kon een eigen adviescommissie samenstellen voor de sollicitatieprocedure. Als voorbereiding op de gesprekken met de kandidaten had de commissie contact met een extern adviseur. Een welhaast onmisbare luxe: het kiezen van een nieuwe directeur is geen sinecure! De unanieme keuze van de commissie kwam overeen met de keuze van de andere commissies die gevormd waren voor deze procedure.

HET STAARTJE VAN DE REORGANISATIE

Nog steeds was in 1986 een totaal verhuisplan niet gereed en werkten meerdere afdelingen in tijdelijke onderkomens. Ondanks herhaald aandringen van de MC hier toch haast mee te maken, maar wel met een degelijk onderbouwd plan te komen, vielen er geen beslissingen in dezen en werd de zaak vooruitgeschoven door de directeurswisseling.

Pertinent bezwaar heeft de MC gemaakt tegen het plan de fietsenstalling te bestemmen voor zware apparatuur, terwijl er geen goed alternatief voor de te stallen fietsen was. Afgevaardigden van de MC hebben onderzocht of betrokken afdelingen tevreden waren met de tot dan toe voorgestelde huisvestingsplannen. Hiervan hebben zij schriftelijke rapportage aan de MC gedaan.

ZIEKTEKOSTENVERZEKERING

Over de ziektekostenverzekering is in 1986 ook heel wat te doen geweest. Degenen die vrijwillig verzekerd waren in het ziekenfonds, moesten overgaan naar een particuliere verzekering. De Dienst besloot een collectieve verzekering af te sluiten

bij het VGCN/Zilveren Kruis. De MC was betrokken bij deze besluitvorming.

BEDRIJFSMAATSCHAPPELIJK WERK

De MC heeft in 1986 gemeend haar mening over de opvulling van de functie bedrijfsmaatschappelijk werker(sters) te moeten wijzigen. Omdat voor deze functie na de splitsing maar 4 uur per week beschikbaar bleek, was de MC eerst van mening dat dit veel te weinig is voor een goede taakuitoefening. Of een functie voor 8 uur, òf helemaal niet, stelde de MC.

In de loop van '86 echter kreeg de MC signalen dat deze functionaris toch node werd gemist. De MC bracht de kwestie in het overleg, waarna het hoofd Personeel en Organisatie op zoek ging naar een bedrijfsmaatschappelijk werker(sters) voor 4 uur per week, eventueel in samenwerking met andere, kleinere diensten. Dit heeft in 1986 geen resultaat gehad.

VORMING

Aan de eigen vorming heeft de MC zeven dagdelen besteed, waarvan vijf intern in vormingscentrum Drakenburgh te Baarn.

Veel onderwerpen werden tot de bodem uitgespit, wat door de leden als 'heel prettig om daar eens de tijd voor te hebben' werd ervaren. Ook werd de nieuwe directeur uitgenodigd (het was in oktober) om met hem van gedachten te wisselen over het medezeggenschapsgebeuren en de toekomstige samenwerking.

BEGROTING

De MC signaleerde in de begrotingen voor 1986 en voor 1987 veel onbegrijpelijke calculaties en reken'gaten'. Grote moeite heeft het gekost om antwoord te krijgen op gestelde vragen.

Tot op de dag van vandaag tast de MC nog steeds in het duister over een aantal in deze begrotingen voorkomende zaken.

Overigens is het zo dat een begroting opstellen zo'n karwei is, dat maar net, of net niet, de datum van inlevering door de dienst gehaald wordt. De MC krijgt dan nauwelijks, of niet, de kans om op gedegen wijze de begroting te behandelen.

SOCIAAL PLAN

Grote waarde werd door de MC gehecht aan het opstellen van een sociaal plan: een taak voor de afdeling Personeel en Organisatie. Er werd in de overlegvergaderingen op aangedrongen een begin te maken met het plan, de MC zou dan als 'klankbord' voor het hoofd P en O fungeren. De werkzaamheden hiervoor werden echter uitgesteld door:

FUNCTIETYPINGEN EN HERWAARDERINGEN

Een, technisch gezien, geslaagde actie, die wel het hele jaar speelde en die de aandacht van het hoofd Personeel en Organisatie gevangen hield. De taak van de MC hierin was het kritisch volgen van de ontwikkelingen en aandringen op afhandeling.

*OVERZICHT VAN WERKZAAMHEDEN AAN DE GROTE 'PERMANENTE'
TENTOONSTELLING OVER DE GESCHIEDENIS VAN AMSTERDAM EN AAN
WISSELENDE EXPOSITIES*

In de grote, doorlopend toegankelijke tentoonstelling over Amsterdams historie werden in de loop van 1986 allerlei kleine veranderingen aangebracht en onderhoudswerkzaamheden verricht. Er werd voortgegaan met het aanbrengen van Engelse bijschriften bij alle voorwerpen in de 19 expositiehallen. Daarnaast werden twee grote projecten gerealiseerd.

Een zaal over wonen en bouwen in de 17de en 18de eeuw, die niet meer voldeed aan de huidige opvattingen van het museumconcept, werd gewijd aan de verschillende kunstuitingen in onze Gouden Eeuw.

Een klein gedeelte van de zolderverdieping kon worden toegevoegd aan een lager gelegen zaal, die aandacht besteedt aan geloven en kerkgebouwen in 17de- en 18de-eeuws Amsterdam. De aanleiding voor deze uitbreiding vormde de aanwinst van het klokkenspel van de gebroeders Hemony uit de Munttoren. Het 'Leitmotiv' van de nieuwe opstelling zijn dan ook de wereldbepaalde carillons van de stad.

In het Amsterdams Historisch Museum waren in 1986 de volgende wisselende exposities te zien:

titel	periode	publikatie uitgever	prijs	extra activiteiten
100 JAAR GYMNASIUM AAN DE WETERINGSCHANS Het Barlaeusgymnasium te gast in het Amsterdams Historisch Museum	19.11.85 02.02.86	neen		gratis toegang voor leerlingen en oud-leerlingen
ARCHEOLOGISCHE vondsten gedaan op de kop van de Zeedijk	14.12.85 23.03.86	neen		Deze ene vitrine met vondsten was gratis te bezichtigen.
ALLEMAAL AMSTERDAMMERS Nieuwkomers, nakomelingen, Nederlanders, immigranten vanaf 1550	23.12.85 23.03.86	ja	4,50 32,50	Gratis toegang voor diverse groepen, gratis concerten teksten in de tentoonstelling en de museumuitgave vertaald in Turks, Spaans, Engels, Marokkaans en Arabisch, speciaal onderwijsprogramma, video-lunch-programma
JARINGS JAREN '60 Amsterdams foto's van Cor Jaring	25.03.86 22.06.86	ja	24,90	
ONDER BESCHERMING VAN MERCURIUS 175 jaar Amsterdams Kamer van Koophandel te gast in het Amsterdams Historisch Museum	24.04.86 29.06.86	ja	gratis	gratis toegang voor leden van de Kamer van Koophandel
DE WORDING VAN HET DAMMONUMENT Het Nationaal Monument van J.J.P. Oud en John Raedecker	29.04.86 15.06.86	ja	3,50	
Fotogroep 'DE BINDING'	11.05.86 15.06.86	neen		Deze kleine expositie in het zgn. gewelf was gratis toegankelijk.
SAL MEIJER, ZO NAIEF NOG NIET Schilderijen en etsen van Sal Meijer (1877-1965)	15.07.86 31.08.86	ja	34,50	Na afloop ging deze expositie door naar museum De Wieger in Deurne.
EEN KEUZE VAN KUNSTENAARS 30 jaar SBK-Amsterdam te gast in het Amsterdams Historisch Museum	02.09.86 12.10.86	ja	gratis	gratis toegankelijk
DE OUDE LUTHERSE KERK Te gast in het Amsterdams Historisch Museum	12.09.86 02.11.86	ja	2,50	gratis toegang voor leden van de kerkgemeente
Filmprogramma Muziektheater	16.9/8.10	neen		gratis toegang
DE SMAAK VAN DE ELITE Amsterdams kooplieden en hun cultuur in de 16de eeuw	07.10.86 07.12.86	ja	29,50	Uitvoerig natuurwetenschappelijk onderzoek op de schilderijen; speciaal onderwijsprogramma; 16de-eeuwse maaltijden i.s.m. museumrestaurant 'David en Goliath' op 17, 19 en 22.10 en 26, 30.11.
GRATIS WEEK	28.10.86 04.11.86			
FRANSE TEKENINGEN UIT EIGEN BEZIT	28.10.86 04.01.87	ja	35,-	Deze tentoonstelling was eerder te zien in drie Amerikaanse musea en ging door naar het Franse Rennes.

BEZOEK AAN HET AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM

Totaal	180.974
. betalend	60.443
. aantal personen dat binnenkwam door het kopen van een zogenoemde gezins- kaart (vrouw + man + onbeperkt aantal kinderen)	7.492
. gratis, onder wie houders van de museumjaarkaart	95.341
. aantal personen dat binnenkwam in, vooraf aangemeld, groepsverband:	17.698
aantal groepen uit basisonderwijs	70
aantal groepen uit MAVO/HAVO	205
aantal groepen uit VWO	79
aantal groepen uit LBO/MBO	91
aantal groepen uit HBO/universiteit	93
aantal groepen uit volwassenenonderwijs	55
aantal groepen uit onderwijs voor buitenlanders	17
diverse groepen	116
totaal aantal groepen	726

BEZOEK AAN DE BIBLIOTHEEK VAN HET MUSEUM

Het bezoek aan de bibliotheek (geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 13.00-17.00 uur, zaterdag van 10.00-17.00 uur) liep met 357 bezoeken terug tot 1145 bezoeken. De oorzaak van de daling moet worden gezocht in het feit dat vanaf mei de bibliotheek op de zaterdagen was gesloten wegens langdurige ziekte van één der toen dienstdoende medewerkers.

BEZOEK AAN MUSEUM WILLET-HOLTHUYSEN

Totaal	21.798
. betalend	10.625
. gezin	600
. gratis	10.473
. school	100

BRUIKLEENCONTACTEN

In 1986 werden uit de verzameling aan 43 instellingen voorwerpen in bruikleen gegeven. Daaronder waren zeven verzoeken uit het buitenland.

Bruikleenaanvragen brengen veel werk voor veel verschillende afdelingen in het bedrijf met zich mee. Want naast de gebruikelijke briefwisseling en administratieve handelingen, moet van elk gevraagd voorwerp worden bekeken in welke staat het verkeert. Daaruit vloeit dan vaak het schoonmaken en/of een gedeeltelijke of gehele restauratie voort. Tekeningen of prenten moeten haast altijd worden voorzien van een voor een expositie aangepaste maat lijst, en dus van een nieuw passe-partout.

Belangrijke bruiklenen waren die aan de manifestatie 'De eeuw van de Beeldenstorm' en aan de Triennale te Milaan. In het totaal werden 66 schilderijen, 74 prenten of tekeningen, 5 beelden, 60 archeologische voorwerpen en 66 voorwerpen vallend onder het begrip kunstnijverheid uitgeleend.

WERKZAAMHEDEN IN CULTURELE ORGANISATIES

Medewerkers van het museum zijn betrokken bij de volgende organisaties:

- . Amsterdamse Raad voor de Monumentenzorg - adviseur
- . Genootschap Amstelodamum - lid
- . Stichting Architectuurmuseum - bestuurslid
- . Backerstichting - bestuurslid
- . Boekmanstichting - bestuurslid
- . Vereniging 'De Topografische Atlas' - lid
- . Werkgroep Geschiedenis van de Ruimtelijke Planning - lid
- . Stichting Grafisch Museum - bestuurslid
- . KIVO-project (Kulturele Instellingen Voortgezet Onderwijs; beleidsgroep) - lid
- . Stichting Mondelinge Documentatie '40-'45; commissie van deskundigen - lid
- . Werkgroep Vereniging voor Mondelinge Historische Dokumentatie - lid
- . Vereniging Museum Contact Amsterdam - 2 bestuursleden
- . Rijkscommissie voor de Musea; subcommissie behoud cultuurbezit - lid
- . Nederlandse Museum Vereniging; dagelijks bestuur - lid
- . Nederlandse Museum Vereniging; historische sectie - bestuurslid
- . Nederlandse Museum Vereniging; secties educatieve diensten, kunstmusea en public relations - lid
- . Nederlandse Kostuum Vereniging - lid
- . Tijdschrift Museumvisie - redacteur
- . Stichting Nederlands Fotoarchief - bestuurslid
- . Stichting Normaal Amsterdams Peil - lid
- . Maandblad Ons Amsterdam - 2 redacteurs
- . Gemeentelijke Begeleidingscommissie voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek - bestuurslid
- . Koninklijk Oudheidkundig Genootschap; Commissie Atlas van Amsterdam - lid
- . Stichting het Rembrandthuis - bestuurslid
- . Rembrandt Research Project - lid
- . Convent van Stadsarcheologen - lid
- . Stichting Verzetsmuseum Amsterdam - bestuurslid
- . Stichting Verzetsmuseum Amsterdam; commissie van deskundigen - lid
- . Gemeentelijk 5-mei Comité - lid
- . Textielcommissie Musea - lid
- . Voorlichtingsraad i.o. - lid

FINANCIEEL OVERZICHT

<u>Ontvangsten</u>	begroting 1986	rekening 1986
. huren en pachten van gebouwen	f 100.940,-	f 94.350,-
. tentoonstellingen	330.000,-	459.580,-
. reproductie- en boekverkoop	110.000,-	171.440,-
. doorberekende personeelskosten	14.000,-	38.470,-
. opbrengsten van beleggingen	48.000,-	48.422,-
. diverse ontvangsten	4.000,- ⁺	42.600,- ⁺
totaal	f 606.940,-	f 855.862,-
<u>Uitgaven</u>		
. salarissen en sociale lasten	f 5.691.510,-	f 6.161.030,-
. kapitaallasten	3.111.340,-	3.155.370,-
. belastingen	192.840,-	190.790,-
. huisvestingskosten (o.m. gas en electra)	668.430,-	435.680,-
. duurzame goederen (o.m. groot gereedschap en kantoorinventaris)	76.960,-	118.030,-
. vervangende arbeidskrachten	36.310,-	259.830,-
. rechtskundige bijstand, Gemeentelijke Accountantsdienst, GCEI, GG & GD, Dienst Openbare Werken en WSBZ	628.110,-	654.610,-
. specifieke kosten, waarin onder meer de volgende posten zijn opgenomen:		
onderhoud verzameling	72.540,-	39.350,-
bibliotheek	27.950,-	27.360,-
tentoonstellingen	278.770,-	351.680,-
foto-atelier	38.490,-	32.550,-
educatief werk	36.310,-	61.650,-
publiciteit zonder verplichte bijdrage aan het Amsterdams Uitburo	25.750,-	29.470,-
audio-visuele produkties	9.010,-	22.340,-
grafisch atelier	10.700,-	18.940,-
huur transportmiddelen	12.530,-	45.740,-
overige specifieke kosten	1.200.760,- ⁺	1.267.980,- ⁺
totaal	f 12.118.310,-	f 12.872.400,-

ACTIVITEITEN IN DE OPEN LUCHT IN HET AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM

Evenals voorgaande jaren kreeg het museum vele verzoeken om de grote binnenplaats voor allerlei activiteiten beschikbaar te stellen. Daaraan werd, indien mogelijk, altijd graag voldaan om op die manier nieuwe groepen bezoekers met het museumgebouw bekend te maken.

In 1986 traden op:

Muziekvereniging TAVENU (27 april), ceramische werkvormen van Hanneke van Wijk (1, 2 en 3 mei), The Suffolk Military Band (3 mei), Instituut voor Dramatische Vorming met optreden voor kinderen (13,20,23,27 en 30 mei en 3,10,17 en 20 juni), de Amsterdamse Politiekapel (22 en 29 mei, 5,12,19 en 26 juni, 18 en 25 september), het Amsterdams Kamerkoor (1 juni), Muziekvereniging Amsterdam (7 en 8 juni, 23 augustus), Amsterdams A Capella Koor (8 juni), Nationale Brass Band (21 juni), Muziekvereniging Sint-Hubertus (22 juni), Internationaal Jan Klaassen Festival (5 en 6 juli), Engels jeugdorkest WNB en het Nederlandse jeugdorkest De Combinatie (23 juli), Theatergroep KIP (27 juli), Tertnes Skoles Musikkorps uit Noorwegen (3 augustus), The Jubilee Brass Band uit Oxford (4 augustus), The City Sheffield Youth Band (5 augustus), The Sofia Youth Chamber Orchestra uit Bulgarije (6 augustus), The Ramat-Gan Youth Band uit Israël (8 augustus), Porvoo Maalaikunnan Puhallinorkesteri (9 augustus), Classic Reflection (10 augustus), Wester's Harmonie Korps (24 augustus en 27 september), Waterlandse Harmonie Ransdorp/Schellingwoude (30 augustus), Harmonie Korps Prinses Irene (6 september), Muziekvereniging Tubantia (7 september), Amsterdamsche Tram Harmonie (7 en 28 september), barok-ensemble uit het Amerikaanse Boston (12 september), Van Lennep Marching Band en het Amsterdams Politie Muziekgezelschap (13 september), Muziek Gezelschap Wittenburg (14 september), De Shell Harmonie (20 september), Jeugdorkest Jong Excelsior (21 september), Theatergroep Nixtayolero uit Nicaragua (29 november).

